

Erdélyi Híradó

Kedden, $\frac{6}{28}$ (Junius 28-dikán) 1831

Frantziaország—Nagybritannia—Belgaország—Burkusország—Svédország
Lengyelország—Muszkaország—Jelentés.

FRANTZIAORSZÁG

A' Courier szerént, Vicétre-ben ragadó nyavaja uralkodna, melynek symptomái nagyon hasonlók vólnának a' cholera-hoz.

NAGYBRITANNIA

A' Journal des Debats jún. 10-dikéről, ezt írja-ki a' londoni Courrierből, ugyanazon hónap' 7-dikéről: "Éppen most haltunk hivatali úton, egy fontos de szomorú tudósítást, a' Leopold Printznek ajánlott belga koronára-nézve: "A' Conferentia tegnap' késő estig egybe-gyűlve maradt, és, egyet-értve Leopóld Printzel, azt végezte, hogy a' nagy Hatalmak, Belgaországtól saját újj Fejedelme eránt javallott feltételeket, nem veszik-be. E' szerént tehát, a' Printz a' koronát, mellyel a' ma Londonba várt Küldöttség őtet megkínálni megbízott, vissza veti, ha a' Biztosokra nints rájok bízva, a' Protokoll' elfogadása. — Hivatali Levelek, mellyek a' végzést bejelentik, ma küldődtek-el Kurir által, Ponsonby Lordnak. Az útmutatások öbozza, úgy szállanak, hogy ő minden alkudozást félbe-szakaszson és Brusselt nyomon oda-haggya. A' frantzia országlószék, a' tzepeleőkötél végén, vissza fogja szállítani Belliard Generalt; ki mindég egyet-értve dolgozott Ponsonby Lordal.

Kevés híjján, vége a' Választásnak. Shottlándért, az elébbi Parlemenben, 16 Követője ült a' reformnak és 29 ellenzője: a' mostaniban, 20 ellenzője fog ülni, és 25 követője: a' reform' nyeresége tehát 18 szózat. 649 választott Parlamenttagok közt, 394-et számlálnak mellette-fogót és 255-öt ellene szóllót. Anglia és Wales 300 philoreformert és 204 antireformert választott: 188 Megye (Shire, Grófság, Comitatus), 142-t az elsőből, 46-ot az utolsóból 196 kerítellen Helység 162-t az elsőből, 54-et a' reform' ellenkezőiből. Ugy-hogy, a' majoritas általjában 254. Ellenben, a' 268 boroughs, tsak 90 reformert, de antireformert 178-at választott. Ugy-hogy, az egész többség 136 most; de 146-ra fog szaporodni.

Irland igen nyughatatlan; máj 23-dikán 9 embert öltek-meg Castle-Collardban, s 7-et nagyon megsebesítettek. Angliában-is ismét szaporodik a' gyújtogatás, a' falukban. Swing (a' gyújtogató írasok szokott alá-írása) azzal fenyegetődzik, hogy a' mezőn álló érett gabonákat megfogja gyújtogatni, valamint a' városi házakat-is. Ha a' Felsőház a' reformbill-t vissza-vetné (be nem venné); a' tory-Nemesség, minden falusi bírtokát félthetné. Két nevezetes documentum szerént, az éhség és a' hideglelés, kezét fogtak

egymással. A' connemara-i Pap azt írja Beaufort Hertzegnének, hogy, ha mindjárt nem segítenek, ezereknél fogtak az emberek rakásra halni. Nem lévén az embereknek egyéb ennivalójok, se tang-ot esznek, melytől az egész testek összeadagad. Kétségbe-eséstől kénszerítette, sokan vért vesznek-ki a' marhákból, 's ezt eszik.—Limerick-ben, magában, több katonaság fekszik mint az egész Shottlándban.

Rajzol-le a' Times egy rettentő kegyetlenség' képét; melyet a' Muszkák Litthóban és Samogitiában elkövettek volna. A' Courier kétségbe hozza ezen lefestés' valóságát, 's egyéberánt, ezt teszi hozzá: "Hogy is tudnók, úgymond, külföldben szünetlenül a' belé-nemavatkozás' gyökérértelme szerint viselni magunkat? Hogy maradhatnának, ha az olyan dolgok valók volnának, a' civilizált nemzetek, tsendes szemléői az a'-féle véres gonosságoknak az emberiség ellen? Nem Muszka- és Lengyelországban, ha a' oroszok már úgy meg a' hadakozás; az egész Európa' háborúja lenne az. Mert, ha Muszkaországnak megengednék, hogy Barbaria' iszonyú terhét ránk ejtené, hogy a' civilizatiót eltörölje; ki mondhatná aztán meg, hol állapodna-meg? Még akkor is, ha ő elég nagylelkű magán uralkodással bírna, magát a' vér' munkájának végre-hajtása után Lengyelországban, ígérete szerint zaboláznai, — melyik Király vagy nép nem érzené magát megbetstelenítettnek, tsendes lélekkel túrvén, hogy az északi Sas az ő' körmeit, derék vitéz hazaszerelők', szabad férfijak' véreibe mártsa?"

A' Courier azt állítja, hogy Bremer Úrnak, a' St. James-úttzán lakó Könyvárosnak, van egy régi, Amsterdamban nyomtatott földrajza (mappája), melylyen a' Niger' folyása tökéletesen, a' Bifra-öhölg elő van adva, a' hol az, a'

Llander' legújabb felfedezése szerint, a' tengerbe szakad.

BELGAORSZÁG

A' belga Congressé' jún. 2-dikai ülése példátlan eset volt. El kell mellőznünk a' sokat: tsak a' Merode Gróf' beszédét hozzuk-fel, ki Leopold Printz mellett fogott, ha, úgymond, békességet akarnak. De ha kéntelenek leszünk háborúhoz foljajmodni, megvallom, nem szeretnék Pygmaeusok' háborúját látni, melyben mindenfelől nyomattatnánk: már akkor, nem mulathatnám-el pólgártársaimnak tanátsolni,—a' Conferentianak elébe adni, hogy ha ezután is eddig volt magaviselete mellett marad, mi, Frantziaország' háromszínű zászlóját minden toronyra felteszszük; mely Európát még egyszer megrendíti az ő' fundamentomában. Híjjába' ágaskodik Lajos-Filep annak megemesérése ellen; 55 millió ember egy tsomban, egyyik a' másik hátán, meg fogják csúszni a' diplomatiának mutatni, hogy a' 19-dik esztendőszámban, nem szabad többé a' nemzetek' betsületével és szabadságával játékot üzni.

A' legújabb tudósítások szerint Brüsselsből, jún. 4-dikéről, Sachsen-Coburgi Leopold Printzet, ugyanazon nap' Belga Királya választotta a' nemzeti Congressé. A' választás felett foljtatott vetekedés után, felkél az Elölülő, Gerlache Úr, 's így szól: "Uraim! 196 Tag felett a' nevek' felolvasására. Sachsen-Coburg Printz nyert 152 szótatot; Surlet de Chokier Úr (a' Regens) 14-et; 19 tag nem szótatolt; 10-en, a' Printz ellen szótatoltak; egy tzedula semmibe számláltatott. Kinyilatkoztatom tehát: A' belga nép' nevében. A' nemzeti-Congresse, végzi: 1. Tz A' Sachsen-Coburgi Leopold György Kristián Fridrik Printz Belgák' Királyává kiáltatik-ki, azon feltétel alatt, hogy a' Constitatziót, úgy, a' mint ezt a' nem-

zeti Congressse meghatározta, elfogadja; 2. Tz. Nem ül addig a' Királyszekbe, valamíg a' Congressse-ben nyilván le nem fogta tenni az itt következő esküt: "Esküszöm, hogy a' Constitutziót 's a' belga nép' törvényeit megtartom." Helybe hagyás a' gyűlésben. A' karban némaság uralkodik. Alig van 3 vagy 4 ember a' ki tapsol; tsak egyetlenegy-se kiáltja — éljen a' Király! Minden szózatot annak indító okával együtt protokollálják: 9 emberből álló választott küldöttséget neveznek ki a' Printzhez, Királyságra-emeltetésé' bejelentésére, név szerént, ezeket: F. de Merode, Van de Weyer, Abbé de Foere, Gróf d' Aerscht, H. Vilain XIV, Osy, Destouville, Duval de Beaulieu és Thorn. Egy 4 lovas bintó, mely előtt 2 Kurir, brabantiszinnel ékesített kalapban lovagolt, ment a' legnagyobb siettséggel a' Ponsouby Lord' kastéljából el, hogy, a' mint mondák, Sachsen-Coburg Printznek a' belga Fejedelmiszekre-emeltetését bejelentse.

Az Independant szerént, közölt Ponsouby Lordal a' londoni Eggyütt-tanátkozás egy emlékirást, mely voltaképpen így szóll: "Az Eggyezőtanás kinyilatkoztatja, hogy ő a' Protokollokban minden engedést megtett, a' mit tsak Belgaországnak engedni lehetett. Belgiumnak tehát, tsak alája kell magát azoknak vetnie. Sem Leapold Printz, sem más Hg., akarki legyen az, nem veszi fel a' belga koronát, ha Belgaország elébb, a' Protokollokat be nem veszi és végre nem hajtja. Ha a' protokollokat be nem veszik; úgy, a' Hatalmak elhatározták magokban, olyan rendszabáshoz nyúlni, a' mellyeket az ő' általok felvállalt kötelesegek, az ő' méltóságjok és a' szomszéd statusok bátorsága kívánni fog. Itt van a' tegratationabilisabb liberalismus.

BURKUSORSZÁG

A' Staats-Zeitung máj. 10-dikén ezt mondja: "Megtudván, hogy a' cholera különösen a' lengyel Sidók terjesztik-el; a' burkus kir. Fő-Praesidium azt végezte, hogy addig-is, a' házalló lengyel Sidók' kereskedése egészen töröltessék-el, utóbbi más rendelésig, az innetső tartományokban. — A' burkus tartományokkal keletről határos szomszéd-tartományokból, az itt következő tudósítások jöttek: "Rigába folyóvízi hajón jött-be a' cholera, a' Birodalom' belsőjéből; és már május' 27-dike előtt, gyanús betegségek estek. Említik, azt is, hogy egy bál-kender' kibontásánál, 15 munkás ember kapta rögtön-el a' nyavaját; olyan lett-dolog, mely ára mutat, hogy a' mérgefógo tárgyak' desinfectioja (ragadványtalanítása) nagyon szükséges. Rigában jún. 2-dikéig reggel, - 707 ember betegedett-meg, kik között meggyógyult 75, és megholt 417. Máj. 26-dika után következő napokon, körülbelől 60 hajó ment-el jó keleti széllel Rigából; mellyek között 42, által-ment már jún. 3-dikán és 4-dikén a' Sundon: elvitték ezek a' cholera az egész föld' kerektségére. A' Flensburgba betért 2 efféle hajókat eligazítottak onnan: az egyiken már maga a' Kapitány lett áldozatja a' cholera-nak. — Pétervár' védelmére is a' cholera ellen, quarantine-t állítottak már fel 3 helyen. — Utóbbi tudósítások szerént a' Staats-Zeitungban, jún. 12-dikéről: "Dantzignban, úgymond, jún. 6-dikéig délben, 11 óráig, betegedett-meg 71 ember, kik között 18 katoná. Ezekből holt meg 39, inclusive 5 katoná. Jún. 7-dikéig megbetegettek mindössze 86-an, megholt 51 meggyógyult senki. Már most, az olyan házakat, mellyekben cholera támodott, vagy abban valaki megholt, bezárták.

SVÉDORSZÁG

Stockholmból írják jún. 3-dikán, hogy a' Király' betegségét hosszasan tartván, a' koronaörököszt Regensnek teszi a' Király, a' Constitutio' erejénél-fogva, nehogy a' sok dolog hátráltatódjon. Máj. 31-dikén költ a' Király' ezt illető Végzése.

LENGYELORSZÁG

A' Skrzynecki Gen. Felszóllításának a' Litthói felkelőkhöz (407-dik lap) végezete. — Népek estek-le, thronusok rogytak össze; mihelyt azok ezen örök gyökerértelmeitől eltávoztak. A' Királyok elrendeltetése: — a' népeket megnesemíteni (pallérozás-értelemben), és csak éretámozskodik az ő' thronussok' szentsége és igassága. De ha a' Fejedelem maga szagatja-el a' szent kötöléket, mely őtet és a' népet körül tekergetik, ha az engedelmesség az ő' igasságtalan akaratja ellen, szófogadatlanúságra vezet Isten ellen; akkor, a' fegyverfogás egy igasságos dolog, szükséges. — Lengyelek, tekintetek a' lengyel-föld' állapotjára: hazánk' Felsége elenyészett, a' pölgárhetsületre vezető út elzáródott, még a' hazi virtusokra vivő ösvény-is eltemettetett; elhaltak szívünk a' megalatonyíttatásban, s vagyonnunkal tápláltuk a' feljül fordult hatalom' zabolátlanúságát. Megromlott emberek uralkodván rajtunk, naponként inkább-inkább alatsonyítottuk nemzeti characterünket. Mindentől, a' mi-tsak embernek, Isten és a' világ előtt betset ad, megfosztani minket, — e' vólt egyedülvaló törekedése a' mi' előbbi országglószékünknek. Ezen okoknál-fogva idézlek én fel titeket fegyver fogásra. Tihozzátok foljamodok én Litthó', Volhynia', Podolia' és Ukrania' lakosai! Most van vagy soha-se az az idő a' meggyalázó járom' lerázására. Már-is mutatják a' mi' győzödelmeink, hogy Isten vezetett minket ezen útba. Bízunk segedelmében, eggyesül-

jünk fegyveres kézzel és szívbeli reménységgel. Talán megfogjátok látni eleinte hébekorban a' sors' ellenetek-fordulását; — hadd ne tudjon ez titeket elrettenteni! Szokjatok belé-tsak elébb a' viadalba, — győzödelemre fog titeket vezérelni a' mérsz batorság és állhatatosság. Nema' muszka nemzet ellen emeljük mi fel a' fegyvert. Ez a' nagy és nemes népség, egy törösből származott velünk. Az ő' tulajdonságai és erői, a' mi' megeskütt ellenéseinktől vezetettve, jobb sorsot érdemelnek. Az ő' bírt-okait, az ő' hitvallását annál-feljebb betsüljük mi, minél szentebb mielőttünk apáinknak a' bite és saját jussunk. Nem ezzel a' néppel folytatjuk mi a' háborút, hanem ama' despota lélekkel, mely azt, földböz szegezve tartja és minket nyom. — Az ellenségek, fekete-re festenek minket a' világ előtt, mint-ha jácóbita gyökerértelmeitől vezetett-nénk. De mi azt valljuk Isten és világ előtt, hogy a' mi' apáink' hitvallása, a' constitutiós monarchia, a' szent bírt-okok, a' tsendesség és társasági rend — a' mi' egyedülvaló törvényünk. Ismét mondom, nem lessz a' győzödelem könnyű. Szörnyeteg erőlködések, szeméj- és vagonbéli áldozatok várnak bennünket, talán, szerentsétlenségek-is. Tartós háborút folytatva, talán egy változó élet, talán martyrhalál fenyeget: hanem, bizván Istenben, — ne lépünk, tsak egy lépést-is vissza, és, midőn mi' a' hitvallás és a' szabadság' nevében viaskodunk, érdemet szerzünk mi ezen Isten színe előtt, ki az eggyességet, állhatatosságot és elszánást győzödelemmel jutalmazza-meg. Elljen a' szabadság, a' hitvallás és bírt-ok' szárnyai alatt! Elljen Lengyelország Isten óltalma alatt! — Irtuk a' főszálláson, máj. 1. 1831. A' Generalissimus. (alá-írás) Sk r z y n e c k i.

A' varsói Statushíradó, jún. 3-dikáról,

Skrzynecki Genssim. itt következő hírtali tudósítását adja-elő a' nemzeti-orvágglószéknek: "Küldöm a' Chlapowski Gen. ezérlése alatt álló hadsereg' hadifordulá- aifelől hozzám érkezett tudósításokat. Ez General, a' bialystocki Gouvernement' egynehány ezer felkelőivel egyben, máj. 16-dikán, éppen akkor, mikor az ostrolenkai ütközetet folytattuk, fényes győzödelmet nyert. Egy ellenséges oszlopot, mely 2 gyalog és egy lovas regimentből állott 5 ágyúval, a' Kozákokon kívül, elküldöttek a' Muszkák, Rengerdt nevű vezérlése alatt Brzescből, hogy az insurgeneket megtámodja. Chlapowski Gen. eleit-vette az ellenségnek egy éjjeli megtámodással; mellyet ő oly' szerentsésen vitt-végbe, hogy az egész muszka sereg körül-fogattatott. A' Muszkák elvesztették az ő' 5 ágyújokat, minden fegyve-reiket és 300 embert, elesettekben. Mi, vesztettünk egy Tisztet a' rendes katonaságból, 4 Vadászt a' felkelők közt, és egy lovat. Ezenkívül, az egész ellenséges sereg széjjel-verettetvén, nagyobb része fogságba esett. Chlapowski Gen. elhozta magával a' fogoj-Tiszteket; a' köz-emberek pedig, minekutánna megesküttek, hogy többé nem fognak fegyvert a' Lengyelek ellen, a' lakosok által Bielskbe vitettetvén, szabadon bocsátattak. Négy, vidéki lakos, kik az ellenségnek útmutatóul szolgáltak, elkapta az ő' érdemlett büntetését. (Az erőszakos szolgálát, nem érdemel büntetést) — A' Chlapowski Gen. megjelenése ezen vidékeken, a' fellázadás' lelkét újra felélesztette; az egész földnépe sietve fog fegyvert. Ezen szerentsés tsatán kívül Narewka-nál, történt már elébb egynehány össze-tsapás, nagyobb-részt, tsak az insurgenekkel magokkal, az ellenség' teher-szállítói ellen. Egy efféle megtámodásnál a' bialystocki pusztán, 120 apró szekér (powóz-

ki) esett a' felkelők' kezébe. — Praga, jún. 2. 1831. Skrzynecki.

Ugyanazon Stathúrádó' azon levelében, a' Generassimusnak jún. 1-sőjéről napszámozott tudósítása a' prágai főszállásról, így beszéll: "Litthóuak, oly' nagy buzgósággal a' lengyel nemzet' dolga mellett, és minden nehésségeket megvető maga' elszánásával kezdett felkelése, nekünk, azt a' kötelességet tette vállainkra, hogy atyánkfijainak segítséggel legyünk, a' nélkül hogy terhes fekvésünkre ügyel-nénk, melyben magunk is vagyunk. A' nemzeti országlószék is ezt kívánta éntő-lem. Különösen tehát azon szándékkal, hogy a' segéd-katonaságnak, mellyet Litthóba kell küldenünk, utat törjünk, fogtunk mia' Tykoczin-i hadi-szállítványhoz (expeditiohoz). Egynehány nap alatt, kívánt kimenetellel koronaztatott az meg. Diebits Hadmarsal nyúgodalommal volt az ő' földvárában, Kostrzyn és Liwiec között, és alig vett valamit észre utazásunkról, midőn már a' gardak a' muszkaország nevet viselő birtok határszélén vissza-ugratódtak, és a' mi' első oszlopunknak országútat nyitottak; kik osztán magokat Chlapowski Gen. és Sierakowski Obester' alatt, a' mi' felkelő atyánkfijaival, egy-gyik a' bialystocki, másik az augustowo-i Kerületben, egyesítették is, és azokkal egy-kézre, az ellenség' közlő-lineája és gyűjtemény-tára ellen munkálódni elkezdettek. Midőn végre a' Hadmarsal az ő' fő-erejével, erőltetett lépésekkel elő-kapaszkodott, hogy magát a' mi' hadifordulásainknak ellene-szegezze, az ostrolenkai gyilkos ütközet elegendő időt szerzett a' Gielgud Gen. seregének, hogy egy számba-vehető segédsereggel Litthóba nyomúljon. Az ezen pillantatban Gielgud Generáltól ide érkezett Tiszt azt a' tudósítást hozta, hogy ez a' Gen., elrendeltetése' igazodásában előre mendegélt,

a' nélkül hogy az ellenségtől akadajt talált volna.

Mint hogy azonban a' nemzeti hadsereg, még-pedig az ellenség' minden összegyűlt fegyveres ereje' jelenlétében, a' Gielgud Gen. egész seregével megkevesebbedett, mellyhez még a' tsataban szenvedett veszteség, valamint a' sereg' eltikkadása is a' sok jövés-menés által, számlalódik; tehát, elmúlhatatlanul szükséges, hogy a' katonaságnak nyugvást engedjünk; s e' végett szállítattott az, a' Prága előtt fekvő földvárás táborba. Itt fog a' nemzeti hadsereg, illő kinyugvás után, és sokfelől megérkező segéd-katonaságok által megszerződván, rövid-nap' ismét olyan állapotban lenni, hogy a' megtámadó hadifordulásokat ismét elkezdhesse, midőn a' lithói atyánkfiaihoz küldött segítségnek igen hasznos gondszaporitást (diversiót) kell a' mi' részünkre tennie.

A' varsói Státushíradó ezt mondja: "A' muszka hadsereg elkezdett a' Narew' jobb partjára által-menni. Jún. 5-dikán, egy, szinte 14,000 emberből álló sereg, Prasznyec-ban van mezei-táborban. — Ugyanez a' Híradó mondja 6-dikán, hogy a' Lithóban álló lengyel seregek hadimunkájokról, semmi további bizonyos tudósítás nem jött. Egy bizonytalan hír azt beszéli, hogy Chlapowski General ismét viaskodott volna egy számba-vehető muszka sereggel a' Wlodek Gen. vezérlése alatt, Dubinnál. — Lubinski Gróf Generált a' Generáltstáb' Fejévé, Lewinski Obestert pedig, ugyanannak Alfejévé tette a' Generalissimus.

A' most említett 14,000 Muszka' mozgulását, így magyarázza a' burkus Staats-Zeitung, a' lengyel határszélről, jún. 7-dikéről: "Diebits Hadmarsal még most is előbbi állásában volna, de 14,000 Muszka Prasznyec-ig elő-batolt, hihető, egy erős sereg' mozgulásának lárvázása (mas-

quirozása) végett, mely a' Gielgud Gen. üztetésére küldődött; ki maga' részéről, a' Sacken Gen. seregét kergeti, mely, Kauennek vette úttját. Kalwary-t, a' mint halljuk, elfoglalták a' lengyel katonák, a' felkelőkkel együtt. — A' Königsberger Zeitung, jún. 7-dikéről azt mondja, hogy a' Sacken Gen. serege, mintegy 5000 ember, erős állást fogott volt Raygrodban, elvágván a' gátakat, vízbe borította az egész al-vidéket köröskörül. Máj. 29-dikén, megtámodta ezt a' sereget 12,000 insurgens, s kéntele-nítettett a' nagy erőnek engedni 's Ostrolenkának venni úttját — hogyan-miként, nem mondja a' következtést. — Hogy a' lengyel kormányozásnak nagyobb egy-séget lehessen adni, alig-ha Regensé nem teszik Czartoryski Hget. vagy más valakit.

A' varsói Kurír máj. 6-dikáról, azt mondja, hogy a' Kozákok, Prasznyec-ből, már Gielhanow-ig hatoltak: másfelől, Siedlce' vidékén-is Kozák-katonaság labodáz. — A' varsói Híradók, jelentik, — sok-felől jönn tudósítás, hogy a' muszka katonák az ostrolenkai hartzmezőről egy terhes sebet-kapott előkelő Generált, egy emelő sarogján (szentmihály-lován) vittek menyezet alatt, Adjutánsokkal és Orvosokkal körül-veve, Losize-n és Biala-n által, Brzesc-be. Ki lehet ez? —

A' Diebits Hadmarsal' főszállásáról Kis-Magnieszewo-ból, Rozan és Pultusk között, az itt következő tudósítások jöttek jún. 4-dikéről: — A' Diebits Hadm. alatt közvetlen álló muszka fő-hadsereg, az első seregből (I Pahlen), a' granatos seregből (Schachowskoi), a' harmadik lovas tartogatott seregből (Witt) és a' gárda-seregből (Mihály Nagy.), 292 ágyúval, — jún. 1-jén előre nyomult Rozan-felé, 5-dikán, Kis-Magnieszewo-felé: 4-dikén, folytatták a' mozgulást Sierocknak, és a' Hadm. főszállását Kleczewoba Pul-

iskhoz nem messze, tették által. Az elő-
 irda, Witt Gen. alatt, állott Sierock-
 ál és Zegrze-nél, a' hol az ellenség a'
 arëw' hidját elégette.

A' lengyel hadseregről, tudjuk, hogy
 z, az ostrolenkai ütközet után, a' nél-
 ül hogy kéntelen lett volna, vissza-
 ult, Rozan-on, Pultuskon és Sierockon
 ltal, rész-szerént Modlinba, más-részént
 egrze-felé a' Búg' bal-partjára, Prágá-
 ak. Az utolsó napokban erős katoná-
 ág-szakaszokat mozdított Plock-felé az
 llenség. — Még jún. 4-dikéig, semmi bi-
 onyos tudósítást nem vettek a' muszka
 őszálláson Sacken Gen.-Májorról, ki ma-
 gát Gielgud Gen. elől, Kowno-felé vissza-
 onta, és a' kinek megmentésére, máj.
 31-dikén, Kuruta Generált küldötték-el
 Cerarewits külön vált gárda-seregével,
 Lomza-n és Tykoczin-on által. — Gielgud
 engyel Gen., minekutánna Lomza-nál a'
 Narew-en által ment, Augustowo-nak for-
 ult: 24 ágyú 's 8000 ember volna az ő
 eze alatt.

A' varsói Híradóban, jún. 6-dikáról
 e' van: "Úrnapján, (június' 2) a' Dziek-
 onski seregnek egy része kitsapott a'
 Weichsel' jobb partján; de tsak a' san-
 domiri és krakói lovas regementekkel. A'
 Sandomiriak széjjel-verték a' muszka dra-
 gonyosokat, elfogtak belőlök 50-t, meg-
 öltek vagy véreztek 10-nél többet, 's a'
 többitszéjjel-verték. A' krakói reg. pedig,
 Paszyc alatt neki ment Konskowola-nak,
 és szintúgy vissza vevén egy dragonyos
 sereget, 2 embert elfogott, a' Májorjo-
 kat megsebesítette, 's egynehányat levért
 közzülök. Egynehány ezer forintot-is el-
 vittek a' sómagazimból. Az egész kitsa-
 pás 3 holtunkba és 3 sebesünkbe került.
 — Antomarchi orv. Dr., a' varsói katoná-
 lázaretet meglátogatván, azt mondotta,
 hogy jobb készületet soha-se látott és nem
 tudta azt előre képzelni — minő gondol

ügyelnek ára a' pólárok és pólárnék.

A' burkus Staats-Zeitung, jelenti a' len-
 gyel határszérlől, jún. 8-dikán: "Varsó-
 ban, a' hadministeriumhoz, az a' még
 bizonytalan tudósítás érkezett, hogy Chla-
 powski Gen., úttjában a' szomszédos musz-
 ka-lithói tartományokban, Brzesc-Li-
 tewszi-be bement. Nem mondják mi vit-
 te volna ötet oly' messze délre; holott
 sokkal-inkább azt várták volna, hogy
 Gielgud Generállal egybe-köttetve fogna
 munkálódni. Hozzá teszi még a' hír azt
 is, hogy Chlapowski Generál elvett volna
 egy sereg tartogatott ágyút, 's egynehány
 magazint: de már ezt, annál-kevé-
 bé lehet hinni, mivel' mostan semmi köz-
 lés nintsen Varsó és Brzesc között, és
 a' tudósítás, tsak kerülő úton, igen sok-
 időre érkezhetik-meg. (Egy tzikkejben a'
 van, hogy a' Gielgud' serege az, mellyet
 Chlapowski Gen. vezérel; és tsak azért
 viselné Gielgud Gen. a' Vezér-nevet, mi-
 vel' nagy családból való.)

MUSZKAORSZÁG

Paskewits Gróf Gen. Hadmarsal meg-
 érkezett Pétervárra máj. 26-dikán. — Ri-
 gában, a' cholera' ki-vagy be-ütése-ólta,
 máj. 30-dikáig, 336-an estek már ezen nya-
 vajába: kik közzül meggyógyult 26, meg-
 holt 189.

Újj hír Hozzánk érkezett Levelek ut-
 tán írjuk, hogy a' méltán híres muszka Had-
 marsal Diebits Gróf megholt volna; de
 az ostrolenkai véres ütközet' következésé-
 ben-é (414-dik lap) vagy betegség által,
 —nem tudhatni. Szokás a' nagy-emberek-
 nek gyakran meghalni 'sismét feléledni!

JELENTÉS

Még-pedig a' két Magyarházára-nézve
 Örvendetes Jelentés. — Nem titok az Er-
 délyi Híradó' tisztelt Olvasói előtt, mily'
 terhes és buzgó fáradozással, 's tsekélj
 tehetségemet meghaladó áldozatokkal i-
 gyekeztem szinte 5 esztendő' lefoljása a...

latt, ezen hazai Foljórás' kiadásával nemzet nyelvönket 's a' culturát előmozdítani. Háládatos tisztelettel esmérem-meg sok buzgó Hazafiak' 's némely megkülömböztetett Hazaleányok' pártfogását, 's érzékeny megindulással tapasztalám a' hetekben, mind betses Levelek által, mind pedig szeméjjes látogatás-közben a' tudvalévő két Foljórás' megakadásáról nem egyszer kibotsátott rövid hirdetésre kijelentett bánkódó szíves részvételt: de az időtől és a' mértékletlen munkától nyomott vállak, segedelem nélkül, nem bírhatják már az erőt apasztó nagy munkát illendőül, veszedelmes következés nélkül; mellyet, nem a' holtak, hanem az érdeklött élők szoktak megsírni. De hálá az Egeknek, igen véletlenül —

Post nubila Phoebus — a' Gondviselés úgy akarta, hogy et caulis et capra seruetur. A' nagyon tisztelt Olvasók' saját tanúbizonyságára, — hogy a' szükséges segedelmet rég-ólta nyomozom, — most, kedves hazánk öröme, és hogy én-is a' székéből ki ne düljek — örömmel jelenthetem, hogy, sem a' Híradó, sem a' Társalkodó, bár mindenik halandó, — nem fog meghalni; hanem 3 rövid hónapra — elrejtezik: mert akadnak buzgó Hazafiak, tanult és munkás férfiak, 's ezek között az Anacharsis' próbát kiállott érdemes fordítója T.T. Deákai Filep Sámuel Úr, a' magyar Akadémia' egyik méltó tagja; kik mind a'-két Foljórás't barátságos lekötelezés-sel fogják elő-segíteni. — A' legközelebbi Octob. hónap' 1-ső napja lesz tehát az, mellyen ezen Foljórások elkezdvén a' krisis alól kiszabadult új életet, ezt szakadatlanul fogják folytatni, sokszorozott erővelés bő készülettel. — Minden ember ügye-bajának van saját környülete: az említett jó Hazafiak, tsak akkor vették észre magokat, mikor olvasták, hogy a'

Redactio' dolga az elevenben jár; 's e' szerént, kiki saját dolgában megindulván, nem teheté hogy a' dolgot megszakadás nélkül folytassa.

Ha büszkélkedhetek tisztelt Olvasóim' nem kevés meglegedésével, mellyet nálam fekvő számos betses Levelek érdemen túl bizonyítanak; nagy reménységem vagyon, hogy jövendőre, több Érdemesek' segedelmével, sokkal többre lehet menni.

A' Híradó ára (most egyszer) egy fentáljesztendőre, Conv. Pénzben 2 fl. 30 kr. Társalkodóval egygyütt . . . 3 - 30 -

A' Társalkodó, maga, külön 1 - 15 -

A' kinek teltzene, egy úttal a' jövő 1832-dik esztendő' Első-felére-is beküldheti a' taksát —

A' Híradóért 5 - „ -

A' Társalkodóval egygyütt 7 - „ -

A' Társalkodóért, magáért külön 2 - 30 -

Mostantól-fogva, Sz. Mihály napig, 's azon túl is, akarmikor lehet előre fizetni; és azon tisztelt Olvasók, kiknek 7, 5 vagy 2 1/2 forintjuk itt vesztelgel, rendelést tehetnek ezekről — vagy vissza kívánják azt, vagy jövendőbeli Előfizetésbe számláltathatják. A' Foljórásokat illető Leveleket 's a' Társalkodóba szánt Munkákat, pénzt 's egyéb dolgot, mely tsak az Intézetet illeti, szükséges lessz ezen Vezeték (adresse) alatt: A z Erdélyi Híradónak, Kolosváron, TT. Prof. Méhes Sámuel Úrhoz küldeni; a' ki efféle barátságát szívesen ajánlotta; a' mik pedig egyenesen Szeméj't illetnek, kineknek magához. A' ki a' Munkások közzül itthon nem volna, mindenkor rendelést fog a' neki szálló francózott Levelekről tenni.

Jegyzés Az 51-dik Számu Híradóval szójel küldözött 26-dik számu Társalkodó már ki volt nyomtatva, ezen két Foljórás' megszünetet tsak idő-halasztásra-változtatása előtt: ez az oka a' Jentések' külömbségének.